

Donaties aan stichting vormden geen aftrekbare giften

Hof Den Haag 3 januari 2012, 10/00237, LJN BV3639, MK I

Belastingjaar/tijdvak 2005

Trefwoorden aftrek, vermogensverschuiving

- Artikel 24 Lid 4, SW 1956 (t/m 2009)
- Artikel 6.33, Wet IB 2001
- Artikel 16, Wet VPB 1969

Samenvatting

Belanghebbende heeft in 2001 Stichting A opgericht. Het bestuur werd gedurende het gehele jaar 2005 gevormd door belanghebbende, zijn echtgenote en een derde. Belanghebbende was zelfstandig bevoegd de stichting te vertegenwoordigen. De activiteiten van de stichting worden (nagenoeg) uitsluitend gefinancierd door donaties van belanghebbende. In april 2005 is bij notariële akte vastgelegd dat belanghebbende voor een periode van vijf jaar jaarlijks een bedrag van € 35.000 aan de stichting zal schenken. In geschil is of belanghebbende recht heeft op een persoonsgebonden aftrek van € 35.000. Onder aftrekbare giften in de zin van de Wet IB 2001 kunnen worden verstaan bevoordelingen uit vrijgevigheid en verplichte bedragen waar geen directe tegenprestaties tegenover staan. Hierin ligt besloten dat sprake moet zijn van waardeverschuivingen uit het vermogen van de gever naar dat van de begiftigde, waardoor het vermogen van de begiftigde wordt vergroot. Het hof komt tot de conclusie dat belanghebbende over de door hem in 2005 aan de stichting gefourneerde gelden tot een bedrag van in totaal € 35.000 in feite dezelfde beschikkingsmacht heeft behouden als hij zou hebben gehad indien deze gelden tot zijn eigen vermogen behoorden. Er is geen sprake van een vermogensverschuiving van belanghebbende naar de stichting en dus geen gift als bedoeld in art. 6.33 Wet IB 2001.

(Hoger beroep ongegrond.)

Commentaar (Molenaar*)

Zelf een stichting oprichten waarmee giften aan goede doelen gereguleerd kunnen worden, is toegestaan in Nederland en heeft een goede naam. Voorbeelden zijn de foundations van Joop van den Ende, Johan Cruyff, Richard Krajicek en Dirk Kuyt. Ook bestaan er zogenoemde fondsen op naam bij het Rijksmuseum, het Concertgebouw, het Prins Bernhard Fonds en anderen. In het buitenland is onder meer de Bill Gates Foundation bekend. De oprichter geeft bedragen aan de stichting, meestal als periodieke gift zodat de drempel voor de giftenaftrek niet geldt, en kan deze bedragen aftrekken voor de inkomstenbelasting. Sinds 2006 is de stichting er – dankzij Johan Cruyff en staatssecretaris Joop Wijn – geen schenkingsrecht meer over verschuldigd.

Maar dan moet het wel goed geregeld worden. Daarmee bedoel ik minimaal: een onafhankelijk bestuur (waar je eventueel wel zelf in mag zitten), daadwerkelijk het geschonken geld overmaken aan de stichting en ook echt uitgaven doen aan goede doelen. En natuurlijk moet de stichting de anbi-status hebben. Deze belastingplichtige probeerde helaas de kluit te belazeren. Hij had al eerder de stichting opgericht om de boodschap van de rooms-katholieke kerk zo positief mogelijk te brengen, maar kon niet laten zien welke activiteiten hij financieel had gesteund om dat te verwezenlijken. Ook had hij de in 2005 afgesproken periodieke gift niet overgemaakt aan de stichting. Daarbij kwam dat hij en zijn vrouw de meerderheid hadden in het bestuur en het feitelijk voor het zeggen hadden. Wat mij betreft goed opgelet van de Belastingdienst dat deze giftenaftrek is tegengehouden.

* Dr. D. Molenaar is werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

Dat er twijfels bestonden over sommige eigen goededoelstichtingen bleek al in 2009, toen de 50%-norm voor de anbi-status werd aangescherpt naar 90% algemeen, om misbruik van de faciliteit door familiestichtingen tegen te gaan. Hebberigheid blijkt dus helaas overal voor te komen, ook bij de vrijgevigheid.

Na deze hofuitspraak heeft de Hoge Raad in HR 29 juni 2012, nr. 12/00579 het cassatieberoep onder verwijzing naar art. 81 Wet RO afgewezen.